

NATUURPUNT

Markvallei

Driemaandelijks ledentijdschrift - jrg. 40 - nr 2 - April 2021

aan rechttheid het lak

't Bieteutje

Natuurpunt Markvallei

Natuurpunt vzw is een vereniging voor natuurbehoud en landschapszorg in Vlaanderen. Met meer dan 123.333 aangesloten gezinnen en 6.000 vrijwillige medewerkers is Natuurpunt de belangrijkste vereniging voor natuurbehoud en landschapszorg in Vlaanderen.

Tot haar kerntaken rekent de vereniging natuurbehoud en -beheer, landschapszorg, beleidswerking, natuurbeleving, natuurstudie, vorming en educatie.

Natuurpunt beheert meer dan 25.000 hectare Vlaamse natuur in 500 verschillende natuurgebieden. De vrijwilligers nemen het initiatief: ze zorgen voor aankoop, beheer en openstelling van natuurgebieden. Daarbij worden ze bijgestaan door professionele ploegen.

Natuurpunt Markvallei is de afdeling van Natuurpunt in de gemeenten Rijkevorsel, Hoogstraten en Baarle-Hertog. Zij werkt met haar vrijwilligersgroep vanuit Bezoekerscentrum De Klapenster in Wortel Kolonie. Hier ontvangt de afdeling zoveel mogelijk mensen die geïnteresseerd zijn in de natuur.

Natuurpunt Markvallei is daarnaast een vereniging. We maken veel plezier samen. We organiseren cursussen, lezingen, wandelingen, uitstapjes, buitenlandse excursies, ... En iedereen is welkom!

Lid worden? Schrijf 30 euro over op rekening BE17 230 00442 3321 met vermelding 'nieuw lid Natuurpunt Markvallei'. Als lid ontvangt u automatisch het nationaal contactblad 'Natuur.blad' en 't Bieteutje. Je geniet

daarnaast van tal van voordelen.

Andere geïnteresseerden kunnen een jaarabonnement op 't Bieteutje nemen door overschrijving van 8 euro op rekening IBAN BE73 8601 1267 3360 van Natuurpunt Markvallei vzw.

Natuurpunt Markvallei is een echte vrijwilligersorganisatie. Van onze meer dan 1100 leden zijn er 240 op één of andere wijze actief. Het zijn ook de leden / vrijwilligers die inhoud geven aan onze werking. Zij werken daarvoor samen in werkgroepen zoals: de gidsenwerkgroep, de werkgroep voor het beheer van onze natuurgebieden, voor studie, voor de financiën van de afdeling, het beheer van De Klapenster of onze fotowerkgroep.

Maandelijks komen vertegenwoordigers van de vrijwilligers bij elkaar om de belangrijkste afdelingszaken met elkaar te bespreken. Wil je zelf ook een handje helpen? Dat kan door te helpen in onze natuurgebieden, in het bezoekerscentrum, via studie- of gidsenwerking of op allerlei andere manieren. Kijk op onze website voor meer info.

Contactgegevens:

BC De Klapenster - Kolonie 41, 2323 Wortel
info@natuurpuntmarkvallei.be
03 383 02 08
www.natuurpuntmarkvallei.be

Giften

Giften voor de aankoop van natuurgebieden zijn welkom op rekening BE56 2930 2120 7588 met vermelding van de naam en het nummer van het project dat je wenst te steunen.

Giften vanaf 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar, en tijdelijk zelfs voor 60%!

Den Rooy: 7807 - De Halsche Beemden: 7108

Inhoud

- **Voorwoord**
- **Kort Nieuws**
- **Bieteutje?**
- **Aan rechtheid het lak**
- **Den Bart zwaait af**
- **Crypto Chris**
- **Vraag het aan Leen**
- **De Celtic Fields van de Hees**
- **Het mysterie van B49**
- **Foto-pagina**
- **Vleermuiskasten in Wortel Kolonie**
- **Cursussen 2021**
- **Menu voor morgen**
- **Activiteiten-kalender**
- **Foto's van voorbij activiteiten**
- **Natuurpoëzie - vrienden van de natuur**

Op de cover:

Aan rechtheid het lak. Wim Verschraegen en Koen verschueren aan het Merkske

Foto: Senne Verschraegen

Beste vrienden van Natuurpunt Markvallei,

De lente is in het land en is nog nooit zo mooi geweest. We voelen dat stilaan ons leven weer min of meer normale vorm krijgt. En dan kriebelt het, wriemelt het en is er vooral GOESTING!

Voelen we dat allemaal niet een beetje? En al zijn we er nog niet helemaal, de zin om er weer in te vliegen is er wel.

Zo ook in onze vereniging. We hebben een bijzondere tijd achter de rug, maar de wereld stond niet helemaal stil en ondergesneeuwd door Corona of niet, er tekenen zich tendensen af die ons hoopvol stemmen.

De maatschappij en de politiek hebben immers begrepen dat het anders moet op ons platteland. Decennia lang heeft men ongebreideld toestemming gegeven om te investeren in intensieve landbouw, men keek de andere kant op, kneep twee ogen dicht, ... Eeuwigdurende vergunningen, MAP1, MAP2, ... MAP6, RIP Ecologische netwerken, ... En blijven beloven dat het goed zou komen, de hete patat altijd maar voor zich uit schuivend.

Maar het gordijn is gevallen. De wetenschap stelt vast dat we voor een voldongen feit staan. Niemand kan zich nog verstoppen. "We wisten het niet", werd eindelijk ingehaald door de waarheid. De waarheid heeft hier zijn tijd voor nodig gehad omdat we te blind zijn geweest om het te willen zien.

Natuurpunt luidt al jaren de alarmbel. We weten al heel lang dat het niet goed gaat met het platteland. Boerennatuur zonder insecten? Geen leven meer in de bodem? Bomen die staande sterven? Opeenvolgende droogteperiodes, dalende grondwaterspiegel, vermesting, stikstofdepositie, verharding, biodiversiteitswoestijn, verneteling en verbraming ...

Het is niet het meest populaire tijdverdrijf om telkens de vinger op de wonde te leggen, maar we voelen het wel als een noodzaak. En onze vastberadenheid heeft zeker mee gezorgd voor de bewustwording die stilaan tot iedereen is doorgedrongen

We zijn het er nu over eens dat er iets moet gebeuren. En ja, dan is er ruimte om te ondernemen. En ja, iedereen moet het beleg op zijn boterham kunnen verdienen. Maar dat doen we dus niet ten koste van de hele maatschappij. En ja, die boodschap komt hard aan voor mensen die nooit anders gewend geweest zijn.

Generaties na elkaar hebben er voor gezorgd dat we nu op het punt staan dat er in eigen vlees gesneden moet worden. We begrijpen dat dit pijn doet en willen graag samen mee naar oplossingen zoeken. Maar het kader waarbinnen dit nog kan is klein geworden omdat belangenverenigingen en politici schuldig verzuim pleegden.... op de kap van hun eigen achterban.

En nee, we maken ons geen illusies. Er zullen nog altijd mensen zijn die verblind worden door gewin op korte termijn ten koste van alles. En we weten ook dat gelijk krijgen ook iets anders is als gelijk hebben.

Maar we zijn wel hoopvol. Want de lente is er met volle kracht. En dan kriebelt het, wriemelt het en is er vooral

GOESTING!

Afval “bubbelen”

Alleen werken in groepjes van vier was een tijd geleden nog toegestaan. Omdat zoveel activiteiten moesten afgelast worden vonden we er niets beter op dan een activiteit te organiseren om in bubbeltsjes van vier afval te verzamelen in onze natuurgebieden. Elke zondag van de maand februari (behalve de eerste) waren groepjes mensen op pad om het zwerfvuil uit onze natuurgebieden te verzamelen. We kregen daarbij logistieke steun van de stad Hoogstraten. Veel dank aan vele helpende handen!

Al 1.122 aangesloten gezinnen

In 2020 groeide het ledenaantal niet spectaculair aan zoals in de voorgaande jaren. Een eenvoudige verklaring is dat we omwille van corona veel minder mogelijkheden hadden mensen aan te spreken. Op nationaal vlak echter noteerden we wel een spectaculaire toename (123 000!). En ook de giften voor Natuurpunt gingen spectaculair de hoogte in. Dat gebeurde vooral online.

Mestfraude

In het kader van een gerechtelijke onderzoek naar mestfraude heeft de politie tientallen huiszoekingen gedaan in zowat alle Vlaamse provincies, alsook in Nederland. Het onderzoek is gericht op twee grote bedrijven in de landbouwsector en mestverwerkingsindustrie, die met elkaar samenwerken. Het zou gaan om de groep Quiryne, met hoofdzetel Merksplas en het bedrijf Fertikal. Het gerecht vermoedt onder meer dat er met stalen geknoeid werd, en dat de bedrijven bepaalde afval- en mesttransporten niet correct doorgeven. Minister Zuhal Demir spreekt in deze over crimineel gedrag dat zwaar aangepakt moet worden.

Den Rooy gedeeltelijk afgesloten

Wandelen in Den Rooy is populair en we zorgen ervoor dat mensen hier kunnen blijven wandelen. Maar tijdelijk gaan we een deel van de wandelweg omleggen. En dat heeft alles te maken met het broedseizoen, laat conservator Stijn

Leestmans weten.

“Natuurpunt heeft hard geïnvesteerd in natuurgebied Den Rooy. Wandelaars zullen dat ook wel gemerkt hebben. Het oogt nu misschien nog niet zo fraai, maar ik kan al wel verklappen dat de eerste tekenen veelbelovend zijn en dat we binnen enkele jaren zullen kunnen genieten van topnatuur.”

Maar met het broedseizoen is het belangrijk dat de rust in de meest kwetsbare delen van het gebied gegarandeerd blijft. “Loslopende honden en wandelaars die van het pad afwijken of die veel lawaai maken zijn eigenlijk nefast voor broedende vogels of ook voor reeën met reekalfjes. Om dat in de meest kwetsbare gebieden te vermijden zullen we het stuk van de beemd en het hoogveentje vermijden door de wandelaars een omtrekkende beweging te laten maken langs de Lage Rooy. Het is een rustige, weliswaar verharde, weg die ervoor kan zorgen dat de wandelaars een omtrekkende beweging kunnen maken. Het is een tijdelijke maatregel die ingaat na de paasvakantie en eindigt op 1 augustus. Uiteraard hopen we op begrip, een natuurgebied is er in de eerste plaats voor de bescherming van fauna en flora. Openstelling is OK, maar geen evidentie.”

Eerste resultaten van hoogveenherstel in Den Rooy

In de zomer van 2020 hebben we de eerste fase ingezet van het hoogveenherstel in Den Rooy (Meerle). Toen hebben we de stop in ons hoogveenrelictje terug geplaatst door de afwateringsgracht, die door vorige eigenaars gegraven is, te dempen met bentonietdoek.

We merken afgelopen maanden al dat er veel meer water blijft staan. Maar omdat de klimaatverandering en de daaraan gekoppelde droogte (al) veel sneller en harder toeslaat dan verwacht, hebben we de afgelopen week op 2 plaatsen zandzakken geplaatst om het water nog beter op te houden. Op het laagste punt liep het water al terug af

richting Heerlense loop. Hier ligt nu een extra dammetje zodat we nog 10 -20 cm hoger kunnen opstuwen. Ook het oorspronkelijk dijkje is hersteld waardoor we het echte hoogveenrelictje nog extra kunnen opstuwen. Hierdoor ontstaat er een ven uit twee niveaus waardoor extra water wordt opgehouden. Bedoeling is door deze extra centimeters opstuwing dat het ven niet meer droogvalt in de zomer, waardoor hoogveenvorming weer op gang kan komen. Tevens zorgen we voor extra CO2 captatie en dat er meer regenwater naar ons grondwater kan infiltreren.

Hoger op de plagzone is een afwateringsgracht gedempt in de zomer. Eén van de lager gelegen zones waar de gracht dwars doorliep, kan hierdoor ook terug water houden. De bedoeling is dat we in de toekomst nog meer afwateringsgrachten in Den Rooy en Smisselbergen dempen om zo meer water vast te houden. We hopen dat hierdoor de bomen niet meer afsterven door de droogte.

Online vogelcursus groot succes

Corona maakt dat er flexibel wordt nagedacht over natuurbeleving. Zo ook met de cursussen die onze afdeling organiseert. Alle cursussen worden nu online gegeven, dus mensen kunnen vanuit hun luie stoel toch hun kennis bijschaven over de natuur. De online cursus 'Tuinvogels in de winter', gegeven door onze eigen Erik Vervoort was een succes! 30 cursisten vanuit heel Vlaanderen... Dat digitaal lesgeven heeft toch nog zijn voordelen!

Youtube-kanaal voor Natuurpunt Markvallei

We beschikken sinds enige tijd over een eigen Youtube-kanaal. Hierop verzamelden we een aantal filmpjes die te maken hebben met onze werking, met de natuurgebieden en met onze activiteiten. Je kan het videokanaal gemakkelijk raadplegen via de website van Natuurpunt Markvallei : www.natuurpuntmarkvallei.be

Nieuwsbrief - Het Merkske

Door de monitoring-groep

Er is een nieuwe nieuwsbrief van 't Merkske!

De nieuwsbrief is destijds ontstaan vanuit de werkgroep monitoring. Ondertussen is deze dankzij inbreng van velen geworden tot het product dat jullie online kunnen vinden.

De onderwerpen zijn uiteenlopend, prachtig foto- en studiemateriaal en een blik op dit unieke gebied vanuit verschillende standpunten bieden een prachtig lees- en studiewerk.

En het mag dan wel een nieuwsbrief heten, maar met zijn 90 pagina's is het toch al een lijvig werk. En wat kan u daarin zoal terugvinden:

- Een jaar lang vogels kijken langs het Markske , door Johan Coertjens
- Dagvlinders en nachtvlinders, door Bart Hoeymans
- Natuurinclusieve landbouw, door Theo Bakker
- Inrichtingswerken 'gronden Simons', door Ted Overmeer
- Schapenbegrazing, door Liza Van Velzen
- ...en nog veel meer

Het toont in alle geval wel aan dat er in de vallei van het Merkske grensoverschrijdend goed samengewerkt wordt en er veel werk verzet wordt om dit natuurgebied in stand te houden.

De nieuwsbrief is te downloaden op www.natuurpuntmarkvallei.be

Paul van Huffel
Helend Medium

Carolinestraat 11
2322 Minderhout
Tel. : 0475/66.92.77 Paul
Email : info@love2heal.be

Leys IJzerwerken is uw partner voor kwalitatieve metaalbewerking: deuren, ramen, oranjeriën, trappen, poorten, hekwerken, kleinschalige constructie-elementen en allerhande exclusief maatwerk in staal en andere metalen zoals RVS, aluminium, cortenstaal.

We staan garant voor een planmatige werkvoorbereiding, service van de bovenste plank en werken uitsluitend met degelijke materialen om een correct geassembleerd eindproduct te leveren.

We schakelen graag onze expertise in om u advies te verlenen bij de ontwikkeling van uw project.

Leys IJzerwerken staat voor: vakmanschap, meer dan 20 jaar ervaring en betrouwbaarheid.

Veilingstraat 25 – 2320 Hoogstraten

Tel/fax +32 3 336 88 77 | GSM ED +32 497 68 09 74 | GSM TOM + 32 477 98 59 71

www.leysijzerwerken.be | info@leysijzerwerken.be | tom@leysijzerwerken.be

Enkel op afspraak

Bieteutje

Manu Van Gils vertelt over “bieteutjes”. Zijn vader had, toen Manu nog een bengel was, een “biehal” met zeker een 20-tal “biekassen”.

“Als het lange tijd fel gevroren had (toen waren er tenminste nog ECHTE winters) hing vader aan de wasdraad, dicht bij de biehal, een lap (ongeveer 20 op 30 cm) zwoerd (zwoerd) van varkensspek met nog een laagje wit spekvat eraan. Je vraagt je natuurlijk af waarom. In strenge winters hadden de vogeltjes moeite om voedsel te vinden. Zo ook de meesjes. En dat waren geen dommeriken. Ze gingen onderaan een biekas op de aanvliegplank bij de sleufopening zitten en pikten met hun bekjes op de houten wand. Dan kwamen de bijtjes kijken wat er te zien was. En...ze werden lekker opgepeuzeld. De lap zwoerd zorgde er voor dat de meesjes eten hadden zodat ze niet op bijenstrooptocht gingen.”

“Misschien zijn er nog wel (oudere) bieboeren die dit verhaal kunnen bevestigen. Is het waar of niet waar? In alle geval een betrekkelijk aannemelijke uitleg voor de naam “bieteutje”. “

Geen ondenkbare uitleg die in ieder geval de link met bijen verduidelijkt. Even gegoogeld en het verhaal wordt meermaals bevestigd. Zo is er ook de spreuk: “Maken de bijen het vlieggat klein, dan komt er een winter met venijn” In onze streek lijkt de naam ook te verwijzen naar het geluid dat de koolmees maakt.

Aan rechttheid het lak

Een kunstig initiatief voor meer natuur

Elke keer laten we vrijwilligers aan het woord die op één of andere manier hun grote of kleine bijdrage leveren aan het nastreven van onze doelen en missie. We verlaten even die piste om te focussen op een bijzonder initiatief van Koen Verschuieren en Wim Verschraegen.

Tekst: Drej Oomen

Vanaf 3 april kan je in Bezoekerscentrum De Klapekster een tentoonstelling bekijken met foto's van Wim Verschraegen, al dan niet geflankeerd door gedichten van Koen Verschuieren. De foto's worden te koop aangeboden. Tegelijkertijd wordt een boek uitgegeven. Het is een 108 pagina dik fotoboek met opnieuw foto's van Wim, maar telkens voorzien van een gedicht van Koen. Alle foto's werden genomen in ons topnatuurgebied de Vallei van het Merkske. De opbrengst van de verkoop van de foto's en van het boek gaat naar Expeditie Natuurpunt en wordt dus gebruikt om onze aankopen te financieren.

Hoe zijn jullie op dit idee gekomen?

Koen: "Het speelde al wel langer om samen iets te doen. Ik weet nog perfect wanneer we besloten om er werk van te maken. We stonden op het befaamde hoekje aan de toog, waar je eigenlijk niet hoort te staan maar waar altijd wel

de knapste ideeën tot stand komen. We hebben allemaal bewondering voor de mooie foto's die Wim maakt en ik denk dat iedereen van ons bestuur wel het idee heeft dat we daar iets mee moeten. De combinatie met mijn gedichten leek ons een goede."

Wim: "De vraag van Koen zorgt er voor dat ik mijn foto's onder de aandacht kan brengen van een breder publiek. En de combinatie met de gedichten zie ik zeker als een meerwaarde. Het geeft de foto's als het ware een stem en de gedichten krijgen een gezicht. Op die manier versterken we mekaar. Het boek is zo opgevat dat de foto's bladvullend worden afgedrukt en dat de gedichten zo weinig mogelijk de foto's "verstoren". Het wordt dus echt een salonboek."

Voor Koen betekende het dat hij zich een compactere dichtstijl eigen moest maken. Waarom?

"Normaal zijn mijn gedichten volumineuzer. Nu, het resultaat zal in ieder geval wel heel mooi worden. Voor het boek heb ik de foto's gekozen, voor de tentoonstelling heeft Wim dat gedaan. Het wordt echt een kijk- en mijmerboek. Elke foto vertelt uiteraard het verhaal van een prachtige waarneming of van een mooi landschap, maar de gedichten zorgen ervoor dat de gedachten van de lezer verder kunnen afdwalen en tot mooie

overdenkingen kunnen leiden. Ik moest een compactere dichtvorm hanteren omdat we in het boek de foto's zo goed mogelijk willen laten uitkomen. Grote en lange gedichten over de foto's heen, dat zou niet mooi zijn."

Waarom de Vallei van het Merkske?

"We kozen voor de Vallei van het Merkske omdat dit toch veruit ons mooiste natuurgebied is.", zegt Wim. "Het natuurgebied is robuust en heeft internationale uitstraling. Hier vind je diverse landschappen en biotopen en een grotere diversiteit. Dat maakt ook dat de foto's verschillende thema's en onderwerpen belichten. De Vallei van het Merkske biedt ook een goede steekkaart van wat onze regio te bieden heeft."

Kunnen we jullie fotograaf en dichter van het huis noemen?

Wim: "Ik ben eigenlijk in de fotografie gerold via Natuurpunt en vooral ook omdat mijn schoonfamilie zo met fotografie bezig is. Elk moment dat de omstandigheden goed zitten en ik me vrij kan maken kan je me wel in de natuur vinden, en vooral ook in de Vallei van het Merkske. De laatste tijd ben ik ook veel op stap met "onze" Senne en maken we samen luchtfoto's met een drone. Ook daar vind je een paar foto's van terug in het boek. Ik ben ook één van de trekkers van de fotowerkgroep van Natuurpunt Markvallei. Als er foto's nodig zijn wordt nogal dikwijls in mijn richting gekeken. Maar in onze fotowerkgroep zitten ook andere mensen die zeker kwaliteit afleveren."

"Op één of andere manier wordt ik getriggerd door bepaalde dingen die ik opmerk en voel ik de behoefte om daar iets poëtisch mee te doen.", legt Koen uit. "Ik ben er mee begonnen naar aanleiding van het werk van Herman De Koninck en door heel veel poëzie te lezen. Ik heb in het verleden al wel wat met poëzie gedaan en ik heb ook al gedichten gemaakt bij schilderijen. Ook dat werk is uitgegeven. Voor mij is dit toch wel een drempel geweest, nu voelt het alsof ik me out als dichter."

"In de Vallei van het Merkske kom ik heel veel dingen tegen die mijn aandacht trekken. Dieren, planten, erfgoed, beheer, herintroductie, klimaat, milieu, ... mooie landschappen. Eens in de flow komen de gedichten vrij vlot. Ook al neemt het bij sommige gedichten echt wel veel tijd in beslag. Ik heb altijd een notaboekje in mijn binnenzak om impressies op te schrijven. Soms wordt dat ineens een gedicht, maar soms moet ik heel veel herschrijven. Daar het soms wat te laten rusten kan ik er nadien weer met een "verse kop" naar toe kijken, geraak ik weer wat verder. Het is een heel proces. Nu de gedichten allemaal vrij compact zijn geef ik de lezer ook meer ruimte voor interpretatie."

"Soms is het ook een gevecht met een foto die je

maar niet loslaat of de juiste woorden die maar niet willen komen. Wim kan toveren met licht, daar zit een wetenschappelijke draad in. Voor gedichten bestaat geen wetenschap. Inspiratie is geen wetenschappelijke discipline."

De tentoonstelling opent op 3 april en loopt tot 20 juni. De tentoonstelling kan bezocht worden tijdens de openingsuren van Bezoekerscentrum De Klapekster. Bedoeling is om dan ook het boek klaar te hebben en te koop aan te bieden.

In ieder geval zijn de twee best trots op het resultaat. 108 pagina's puur kijk- en leesplezier, luxueus uitgegeven met een hardcover en te koop voor een goed doel. Je kan het boek "aan rechtheid het lak" onder andere kopen in Bezoekerscentrum De Klapekster. De kostprijs bedraagt 25€

Een voorbeeld van een foto met gedicht die het boek net niet gehaald heeft, vind je in onze natuurpoëzie rubriek verderop in het Bieteutje.

VERKOOP-EXPO

aan rechtheid het lak

foto's
Wim Verschraegen

gedichten
Koen Verschueren

op de zolder van De Klapekster

3 april t/m 20 juni

opbrengst ten voordele van

Den Bart

zwaait af

Bart was twintig jaar lang ondervoorzitter van onze afdeling. Dat is een lange tijd. Maar nu heeft hij te kennen gegeven plaats te willen ruimen voor ander aanstormend talent. We hebben dus een vacante betrekking voor de taak van ondervoorzitter in onze afdeling. Kandidaat? Geef een seintje aan Peter, de secretaris.

Gelukkig zijn we Bart niet kwijt. We kunnen blijven rekenen op de inzet die hij altijd al tentoon spreidde. "Op een bepaald moment moet je de fakkel doorgeven. Dat is goed voor de vereniging. Andere mensen brengen andere inzichten en dat zorgt er voor dat die frisse ideeën ook doorsijpelen in de afdeling.", zegt Bart.

Bart rolde eigenlijk met zijn hele gezin Natuurpunt binnen. De kids passeerden allemaal bij JNM en dat zorgde ervoor dat de afstand naar

Natuurpunt ook klein was. Karolien was ook altijd van de partij.

Op Bart hebben we van in het begin kunnen rekenen. Hij stond altijd klaar en nam ook de minder aantrekkelijke taken graag voor zijn rekening. Als ondervoorzitter kenden we hem zoals hij nog altijd is: rustig, een helder inzicht, analyserend en strategisch. Dat kwam van pas. Onze afdeling kende de voorbije twintig jaar een enorme groei. Dat bracht groeipijnen met zich mee en zorgde ook al eens voor discussie of ongenoegen. Bart verstaat de kunst om dan de brug te zijn en de standpunten met elkaar te verzoenen. Hij verstaat de kunst een helder beeld te schetsen van de situatie en dat helpt als je in een patstelling zit.

Bart toonde ook over een goede visie te beschikken. Hij mag voor een groot deel de reorganisatie van de afdeling op zijn conto schrijven. Hij was misschien niet de architect, dat waren er meer, maar hij wist het hele idee van de juiste verpakking te voorzien en helder en duidelijk uit te leggen zodat iedereen mee was. Op die manier hebben we grote stappen vooruit kunnen zetten. Iedereen kan zo de ruimte vinden waarbinnen hij zijn talenten ten dienste kan stellen van Natuurpunt Markvallei.

Nieuwe initiatieven kregen altijd onmiddellijk zijn steun.

Zelf is hij zo een gepassioneerd zeiser geworden en de trip naar Polen om daar de Belgische driekleur te gaan verdedigen beschouwt hij zeker als een van de hoogtepunten.

Nu er iets meer tijd vrijkomt zal Bart zich op andere manieren ten dienste stellen van onze afdeling. Hij vertegenwoordigt ons alvast binnen Natuurpunt Kempen, waar hij de rol van ondervoorzitter op zich heeft genomen. We wensen hem er alvast veel voldoening toe en we kijken uiteraard reikhalzend uit om die jaren inzet als ondervoorzitter eens in de bloemetjes te kunnen zetten met een drankje en in elkaars gezelschap. Een idee dat Bart ongetwijfeld met ons deelt! Bedankt Bart.

Chrypto Chris

Chris Van Looveren, vrijwilliger van regio Mechels Rivierengebied maakt in zijn vrije tijd graag puzzels. De puzzels die hij voor hun ledentijdschrift gemaakt heeft, wil hij graag delen met andere afdelingen , iets waarin wij natuurlijk wel geïnteresseerd zijn.

Hieronder vinden jullie zijn eerste opgave. Als je de cryptische omschrijvingen gevonden hebt, dan vindt je in met je de eerste letters een natuurelement.

Als je hulp nodig hebt, kan je op pag. 19 onderaan alvast enkele hulpletters vinden die je vakjes met de cijfers kan plaatsen.

De volledige oplossing staat verderop. Veel succes!

- A** bloemenexpert
- B** bijberoep
- C** zo solide als ijzerhoudende grond
- D** hardhorig gewas
- E** inleiding door iemand van Ecolo
- F** beschermstuk voor haar schaamstreek
- G** meisje uit Kalmthout
- H** ronde, zure hond
- I** winterse vlinder
- J** i (2 x)
- K** Vroeger, ..gqueens nog niet bestonden.
- L** Daarmee bereikt Langoor de overkant.
- M** bouw materiaal voor torens
- N** Dubbele wandeling of dubbele luchtstroom?

A				14	3	6	9			
B	18			17						
C			4		12			6	10	
D		13		1		8		21		
E		8		20	13	16		8		
F			15	22	22		2			5
G			19	7						
H		21	18		5					
I	1			15	3	3	14			
J	11									
K		16		4		7				
L	9			22	11			12		
M		20	20							
N	17		10			19	2			

Vragen aan Leen

Geiten melkende nachtwaluw?

In Den Rooy heeft Natuurpunt Markvallei een zone ingericht die zich perfect “leent” voor de terugkeer van de nachtzwaluw, een heel bijzondere vogel. Nachtzwaluwen, nee geen familie van de zwaluw, leven doorgaans op droge en open terreinen. Ze bouwen hun nest op de grond in de buurt van een boom die kan dienen als schuil- en zangplaats. Bovendien houdt zich in die bomen een flink deel van het voedsel op, dat bestaat uit grote insecten (vooral nachtvlinders en kevers, die in de vlucht worden gevangen). Het zijn zomervogels, die de winter doorbrengen in tropisch Afrika. Rond nachtzwaluwen bestaan allerlei volksverhalen en mythen, die helaas geen

van allen enige positieve eigenschappen aan de vogel toedichten. Zo wordt de nachtzwaluw ook geitenmelker genoemd omdat men dacht dat de vogel 's nachts bij schapen en geiten melk dronk. Een andere bijnaam is dagslaper, wat te maken heeft met het mysterieuze leven van de nachtzwaluw: overdag zie je ze niet of maar zelden, en 's nachts produceert de vogel vreemde geluiden (het geluid van een Singer-naaimachine!).

Zo omschreef Van Dale het in 1898

Geitenmelker

BETEKENIS & DEFINITIE

GEITENMELKER, m. (-s), iem. die geiten melkt;

— (inz.) een nachtvoegel, tot de familie der zwaluwachtige vogels behoorende. die in vele soorten in verschillende werelddelen voorkomt, ook nachtzwaluw en dagslaper genoemd (*caprimulgus europaeus*); aldus geheeten naar het bij vroegere natuurkundigen voorkomende verhaal, dat deze vogels 's nachts de geiten uitmolken, waardoor de uier verdroogde en de geit blind werd.

**VERZEKERINGEN
KREDIETEN
SPAREN EN BELEGGEN
AGENTSCHAP AXA BANK**

**Meerdorp 21
2321 Meer
T: 03 315 72 54**

www.vanbavelrommens.be

Tom De Bruyne

Optiek • Contactlenzen

Vrijheid 184 - 2320 Hoogstraten - T. 03 314 69 37
www.optiektomdebruyne.be

Voor leden van Natuurpunt:

- 10% op monturen**
- 10% op glazen**
- 10% op zonnebrillen**

Theo, Silhouette, Prada, Dolce & Gabbanna, Porsche, Monoqpool, Ray Ban, Kinto, Gold & Wood, Feb 31, Lunor, Garrett Leight, Giorgio Armani, Emporio Armani, Gucci, Bottega Veneta, Chloé, Xavier Garcia, Boss, Salvatore Ferragamo, Alain Mikli, William Morris, Ioko Inyaké, ...

**Lekker vers brood
en heerlijk gebak
van uw warme bakker**

Joost Muësen

Vrijheid 206

2320 Hoogstraten

Tel: 03/314 50 99

Woe. en do. Gesloten.

Ook broodautomaat.

**Uw adviseur voor kredieten
& verzekeringen zowel voor
particulieren als KMO's**

bevoorrechte partner
van

Van Huffel Verzekeringen
Vrijheid 74
2320 Hoogstraten

03/314.46.10
vanhuffel@dvv.be

www.van-huffel.be

**Doe de gratis
check-up
online**

FSMA:14593 A

De “Celtic fields” van de Hees

Tekst: Erik Vervoort

Onlangs op een vergadering met de collega's van Markvallei kwam een vergunningsaanvraag ter sprake voor het kappen van een bos op de Hees. Los van het feit dat dit soms met pijn in het hart moet aanschouwd worden stelde iemand dat onder het bos nog een graatakker aanwezig is.

Een graatakker dacht ik bij mezelf, dat is toevallig. Ik werk namelijk al 7 jaar op de Graatakker, meer bepaald op Graatakker 11 in Turnhout net iets voorbij de cinema. Hier is al jaar en dag het Natuurpuntmuseum gehuisvest, het voormalige Wielewaalhuis. Met zijn 1000 opgezette dieren en tijdelijke tentoonstellingen is het museum zeker eens een bezoekje waard met de kinderen.

Maar bon ik wijk af.

Ik had me eigenlijk nooit eerder afgevraagd wat dat was een graatakker, nu dus wel en dook diezelfde avond nog de boeken in. Nu ja ik had de keuze, ofwel gaan zoeken in de duizenden boeken in "mijn" museum, of de easy way via mijn laptop.

Ik koos eerst en vooral voor het laatste en het resultaat geef ik graag even met jullie mee.

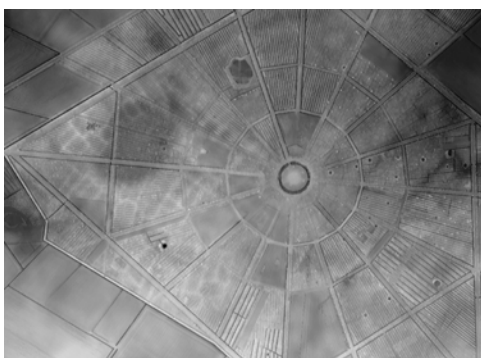
Zoals dat dikwijls gaat bij zelfs eenvoudig onderzoek naar geschiedenis stootte ik al gauw op twee tegenvallers. Ik belde met mijn collega Jos Geysels uit Herentals, hij is sinds dat er in Herentals ook oude akkers zijn ontdekt helemaal in de ban van die dingen.

Teleurstelling 1: Of "graatakker en raatakker", want zo noemt zo'n akker eigenlijk, iets met elkaar gemeen hebben was volgens hem helemaal niet zeker.

En teleurstelling 2 : Een Celtic field zoals die al jaren genoemd worden heeft niks met de Kelten te maken. Toch heeft "raatakker" de onjuiste Engelse benaming nooit helemaal kunnen vervangen.

Ook geen Romeinse kampplaats!

Raatakkers zijn min of meer rechthoekige aaneengesloten akkers zoals die vanaf de Late Bronstijd tot in de Romeinse tijd als landbouwsysteem werden gebruikt. Vooral voor de teelt van graansoorten als emmertarwe en spelt. De aanduiding raatakker verwijst naar de raatstructuur van de percelen. In de 18e eeuw werden de raatakkers in verband gebracht met de Romeinen, vandaar dat ze op oude kaarten wel worden aangeduid als Romeinse legerplaats. In de 20e eeuw werd duidelijk dat het geen legerplaatsen waren geweest.

Een groot veld van minstens enkele hectaren werd deels in kleinere percelen verdeeld, die zo'n 35 bij 35 tot 50 bij 50 meter groot waren. Wanneer de akkergrond uitgeput raakte werd die opzij geschoven, waarbij aarden wallen ontstonden en werden er van elders aangevoerde vruchtbare zoden op de akker gelegd. Deze wallen zijn soms nog terug te vinden, zoals op het Hees. Vaak is het wallen stelsel alleen nog aan de verkleuring van de grond te zien. De voorbije jaren heeft men met heel nauwkeurig meetapparatuur vanuit de lucht, resten van deze aarden wallen kunnen scannen. (Zie foto)

Zwevende erven

Eén of meer 'raten' van een veld konden gebruikt worden om er een behuizing te

bouwen. Was deze "boerderij" of hut versleten, dan werd er met het bruikbare materiaal een nieuwe gebouwd op een andere uitgeputte akker. De beschikbare grond was door decennia bewoning weer vruchtbaar geworden. Dit noemen we zwervende erven.

In de Belgische provincie Limburg zijn enorme raatakkers aangetroffen, ongeveer 1 km ten zuiden van archeologisch park de Rieten. Het is een van de grootste akkercomplexen uit de prehistorie die in de Kempen gevonden zijn. Maar dus ook in Rijkevorsel hebben we onze "raatakkers".

Op bijgevoegde foto van de raatakkers uit Rijkevorsel moet je vooral letten op de iets minder goed zichtbare witte vierkante strepen links in het midden, dat zijn de oude raatakkers. De toepassing van het principe is bekend uit de vroege middeleeuwen, maar het wordt reeds besproken in teksten.

Voilà se we hebben weer iets bijgeleerd.

Bron foto - en voor meer info: Erwin Meylemans & Rica Annaert - Een 'nieuw' Celtic Field complex in de Antwerpse Kempen te Rijkevorsel (prov. Antwerpen, België) LUNULA. Archaeologia protohistorica, XXIII, 2015, p. 181-184.

Het mysterie van B49

B49 is een kikkerpoel die tijdens de ruilverkaveling te Zondereigen werd aangelegd en is gelegen aan de zitbank langs het wandelpad in de Kruisbeemden. Dit artikel is ontstaan uit waarnemingen opgetekend door de Kruisruiters, een groepje jong gepensioneerd met veel tijd die gedurende het jaar 2020 het gebied de Kruisbeemden en een deel van de Ruitervelden observeerden en door de verbeelding van de auteur.

Tekst Leo Dufraing

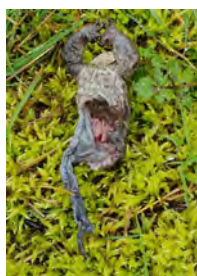
De waarnemingen.

Op 27 februari 2020 lagen er 2 gelatineachtige snoeren aan de waterrand van de poel waar we de herkomst niet van konden achterhalen.

Bij een volgende bezoek op 7 maart werd alles wat duidelijker. Het waren de laatste restjes van padden die opgepeuzeld waren. Om de poel lagen zowat 20 resten van padden de ene al wat meer aangevreten dan de andere. De meeste kadavers lagen op hun rug en waren opengereten aan de buikzijde. Je zou zo denken dat de predator in de eerste plaats de buikinhoud zou verorberen maar op onderstaande foto's is te zien dat dat niet zo is. Op de eerste foto is te zien dat de rechter achterpoot al verdwenen is en van de linkerpoot is de huid afgestroopt.

De buikinhoud is nog aanwezig. Op volgende foto is het achterste deel van de pad verdwenen en is er een stuk huid vrij om de rest verder af te stropen wat daarnaast is te zien. Uiteindelijk blijft enkel de huid liggen met een restje van de schedel erin die wat later ook verdwijnt.

Ondertussen was de eiafzetting in de poelen al naar een hoogtepunt gegroeid Twee Kruisruiters aanschouwen het spektakel. De kikker en paddentrek ging overdag in de regen gewoon door. In iedere greppel en plas op de weilanden die door de overstroming van het Markske zijn ontstaan lagen eiklompjes die spijtig geen kans maakten om te ontwikkelen daar het water op een paar dagen terug getrokken was. Op B49 was hier weinig van te merken, enkel een

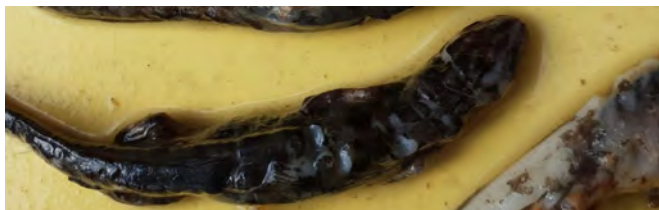
paar kleine ei-klompjes en één stukje paddensnoer.

20 maart. Nog een mysterie.

We vinden een uitbraaksel van salamanders naast een dode pad in de poel. Na bijna alle resten opgekuist te hebben (er bleven nog stukjes liggen) om thuis beter te bekijken, bleken het de resten van minstens 13 kleine watersalamanders te zijn, van verse tot bijna volledig verteerde waarvan enkel de ruggengraat nog te herkennen was.

Op de foto hieronder kun je goed zien dat het dier meerdere malen geplet is voor het werd binnen gespeeld.

Of de pad in dit verhaal ook thuis hoort weet ik niet.

Op 22 maart, in de regen, benaderden we poel B49 langs de zijde van het Markske waarbij we een groepje kraaien verrasten die krijsend van het weiland vlogen. Tot onze verbazing lagen op grotere afstand van de poel zowel dode padden, die nog niet waren aangevreten als kadavers, waar zelfs een rode weglak zich aan tegoed deed. In deze periode telden we gemiddeld 25 dode padden per dag, zeker niet altijd dezelfde, want ze verdwenen als sneeuw voor de zon.

Op 25 maart stak corona een stokje tussen de wielen, geen onnodige

verplaatsingen maken, de Hollanders blijven langs de Hollandse kant en de Belgen langs de Belgische kant van het Markske was de boodschap. Als je dan weet dat er eentje in de groep (een Belg) in een Belgische enclave woont in Nederland en een Nederlander in België woont, was het voor ons glashelder! hoe het verder moest. De fiets bood voor mij de oplossing. Ik heb nooit meer kilometers gereden in die periode dan in de laatste 30 jaar samen.

Het verdere verloop.

Toen ik aan de groep vertelde dat het wel eens kraaien konden zijn die de weide bezaaiden met dode padden was er toch wat ongeloof te bespeuren. Er werd voorgesteld een cameraval te plaatsen om dat te bewijzen. Ook werden verschillende krantenartikels doorgestuurd over dode padden en kikkers aan poelen met bunzing of rat als boosdoeners.

De Duitsers hadden het een vijftiental jaren geleden wel gezien aan een poel in Hamburg, maar of dat nu een aprilgrap was, laat ik in het midden. “Kraaien laten duizend padden exploderen” stond te lezen en “enkel de lever wordt opgegeten” was de prognose van een dierenarts. In Wortel “kan het vanalles zijn” werd gezegd op een amfibieën wandeling. Een Nederlands artikel vermeldt meer dan tien predatoren voor bruine kikker met o.a. merel, fazant, vos, das tot zelfs wild zwijn toe. Van kraaien geen woord.

Wie had dat gedaan?

Begin januari werd er dagelijks in de vroege ochtend al 1 koppel kraaien op het perceel van de poel waargenomen in het gezelschap van één of twee koppels ganzen die na een poos verdwenen of verdreven werden? Stelselmatig groeide het aantal kraaien in maart aan tot een 12-tal. Je zou het ook een ‘moord’ kraaien kunnen noemen, een

j a c h t t e r m , ontstaan bij de adel in de late middeleeuwen, die ook wel de duistere kant van de kraaien kenden.

Telkens de vogels verstoord werden bleef er altijd eentje in de nabijheid van de poel zitten, op de zitbank of in de dichtstbijstaande populieren. Als de kust terug vrij was, krijste ze een paar keer en kort daarop was de bende terug op appèl. Voor mij was duidelijk dat deze groep de daders waren. Kraaien zijn intelligente vogels die de techniek van het afstropen van de giftige padden huid waarschijnlijk al eeuwen onder de knie hebben en het doorgeven aan volgende generaties. De overblijvende huid die na enige tijd ontgift is, wordt daarna ook opgegeten. Kikkers zullen even vrolijk opgepeuzeld worden maar daar vonden we

niets van terug. Ze hebben geen giftige huid en worden in zijn geheel binnen gespeeld.

De salamanders.

Zowat een zelfde verhaal. Begin januari zat er een koppel meerkoeten op de nabijgelegen vijver B46b. Vanaf eind februari werden ze stelselmatig waargenomen op alle

poelen in de omgeving. Eerst waren ze schuw en vluchtten weg als ze benaderd werden. Later bleven ze aan de poel en liepen gewoon aan de overzijde mee om. We hadden al gedacht dat ze een broedplaats zochten in afwachting tot de vegetatie hoog genoeg stond om in te nestelen maar dat was niet zo. Ze hebben later wel gebroed in het gebied, maar dan in de meest beschutte poel, het verst gelegen van het wandelpad. Neen. Eten. Daar draaide het om. Het is geweten dat meerkoeten libellenlarven en kleine vissen vangen. Zowat al het gedierte in het water wat niet te groot is, spelen ze binnen. Een ondiepe poel met weinig plantengroei die in het voorjaar vol zit met salamanders laten ze niet voorbijgaan.

Hoe erg is dat nu?

Dit is de normale gang van zaken in de natuur. Kikkers en salamanders moorden evenzeer als kraaien, weliswaar slakken, wormen, kevers en allerlei vliegend klein spul. Als de padden geen giftige huid hadden, werd het zelfs niet opgemerkt en zou er geen letter over geschreven worden. Maak je een schatting naar het aantal kikkers, padden en

salamanders die er aan deze poel opgepeuzeld werden, zullen het meerdere honderden zijn.

SELEXION[®]

LAURYSSSEN

Minderhoutdorp 29c - 2322 Hoogstraten
03/340.25.40 - www.selexionhoogstraten.be

GEBROEDERS GEENS

POWERFULL INNOVATIONS

ROLLMOPS & KNIKMOPS

*Compacte, multifunctionele transport-
machines en knikladers volledig gemaakt
in Hoogstraten.*

Gebroeders Geens nv
Hinnenboomstraat 5
2320 Hoogstraten

www.knikmops.be

Het zijn uiteraard ideale omstandigheden die hier samenvallen. Een open landschap, de vogels zien het gevaar tijdig aankomen, een zeer kort gemaaid beemd waarop de prooi van ver te zien is met een brede ruige vegetatie langs het wandelpad en aan de kant van het Markske, het perfecte overwinteringsgebied voor amfibieën. Bij het inventariseren van muizen in de herfst kropen ze daar zelfs in onze valletjes. Waarschijnlijk kwam hier het voedsel in het zachte vroege voorjaar al uitgesprongen en

is dit de reden waarom de kraaien en ganzen er begin januari al vertoefden.

Maar elk nadeel heeft zijn voordeel.

De predatiedruk die hier plaatsvond ontlaste voor een groot deel de andere poelen. Op een paar plaatsen zijn ook wel dode padden aangetroffen maar in zeer kleine aantallen en dan enkel op deze die in een open karakter gelegen zijn. Hoe erg het er ook uitzag, in de lente zwommen in poel B49 honderden kikkervisjes en bij een staalname voor waterslakken werden ook larven van salamanders waargenomen.

Zoals in verschillende artikelen is te lezen dat bunzing en rat de predators zijn van padden aan voortplantingspoelen, zeg ik dat in Zondereigen de kraaien hier verantwoordelijk voor zijn.

Of is het allemaal maar.... Verbeelding.

Dank aan ANB en Staatsbosbeheer die ons de toelating gaven om het gebied te observeren. Alsook aan het Kruisruiterteam: Ton Marichal, Frans Vermeer, Twan Smets en Johan Coertjens voor de talrijke excursies en discussies die we gevoerd hebben, aan John Sprangers die de foto's maakte van de meerkoet en de kraaien en aan Nathalie Hens voor het nalezen van de tekst.

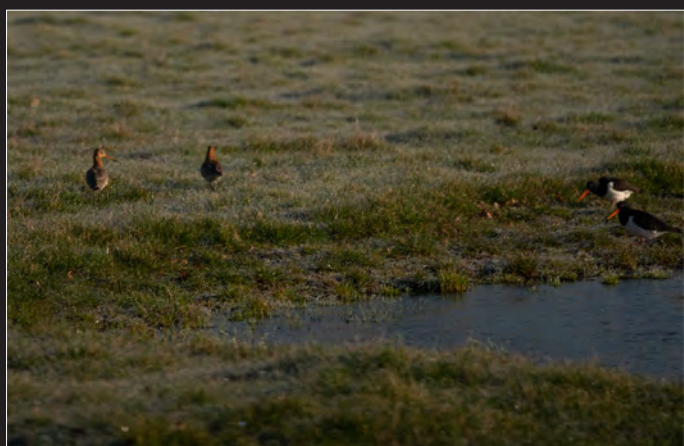
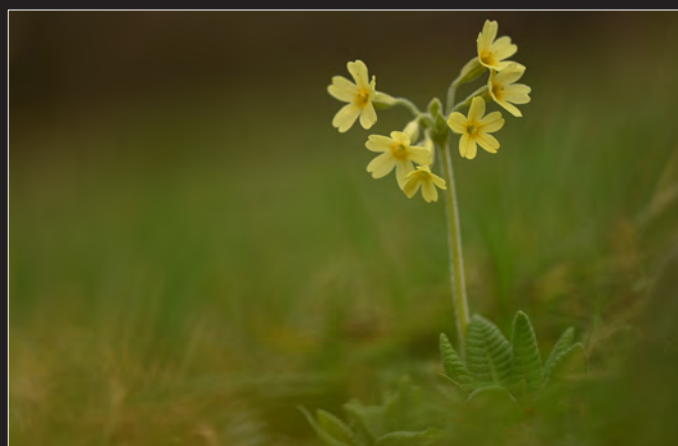
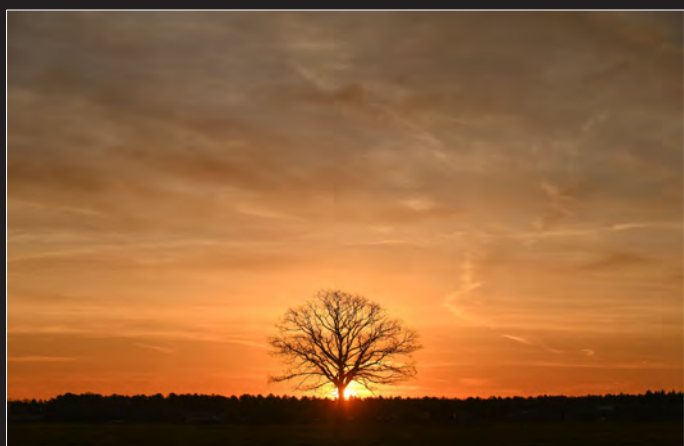
Voor 30 euro ben je lid van de grootste natuurvereniging in Vlaanderen. Je ontvangt een welkomstpakket en elk seizoen het prachtige ledenmagazine Natuur.blad. Als lid download je onbeperkt wandelkaartjes op de website om volop van de natuur te genieten.

Hulp bij de cryptopuzzel nodig?

7A / 11B / 19C / 4D / 16E / 12G / 2H / 14I / 10K / 21L / 18M / 1N / 20O / 5P / 17R / 22S / 8T / 15U /
13V / 3W / 6Y / 9Z

Wortel Kolonie - Wim Verschraegen

Blauwe Kiekendief, Muzementen - Jan Voet

Reeën, Bolkse Beek - Wim Geyskens

Zondereigen vanuit Ruitervelden - Ton Marisael

Haas aan de E10-put - Wim Verschraegen

Groeske in de sneeuw - Senne Verschraegen

Heikant met Saharazand - Wim Verschraegen

Slanke Sleutelbloem, Halsche Beemden - Wim verschraegen

Grutto en Scholekster, Castelreesche Heide - Geert Brosens

€ 17,⁹⁵

10% korting op heel het wintergamma
Emma's Garden en Menu Nature
Met je natuurlidkaart

Lidkaart

natuurlidkaart

Natuurlidkaart

Vleermuiskasten

In Wortel Kolonie

Sommige wandelaars hebben ze al vaker zien hangen. Van die rare vogelkastjes die toch veel te smal lijken, met een opening aan de onderkant? Het is echter niet voor de vogels, maar wel voor vleermuizen. Dirk Swaenen legt ons uit waarom ze hier hangen, en wat er zoal in gevonden is.

De meeste van onze vleermuissoorten gebruiken boomholtes als verblijfplaats.

Sommige soorten gaan er overwinteren, andere maken er hun zomerkolonie en er zijn ook vleermuizen die het jaar rond in boomholtes leven.

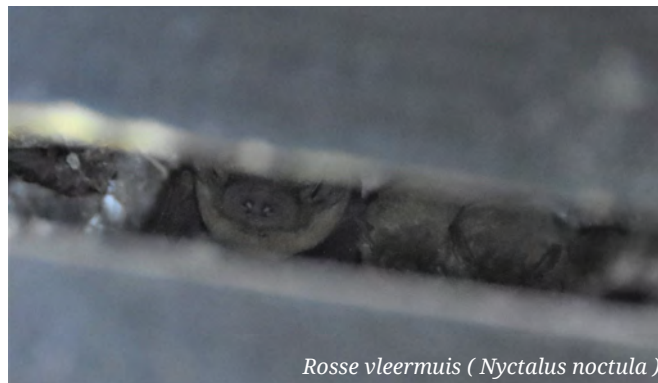
Ruige Dwergvleermuis (Pipistrellus nathusii)

Holle bomen worden echter in onze maatschappij vaak bestempeld als gevaarlijk en worden dan uit het bos verwijderd. Er is voor de vleermuizen dan ook een groot tekort aan natuurlijke holtes om in te verblijven.

Een mogelijke maatregel om de vleermuizen te helpen is het ophangen van vleermuiskasten. Dit kan echter nooit volledig het gebrek aan natuurlijke holtes compenseren omdat een eeuwenoude eik met een holte een veel grotere temperatuur-buffering heeft dan een vleermuiskast.

In Wortel-kolonie werden er in het verleden door ANB reeds een aantal vleermuiskasten opgehangen.

Tijdens de winter 2019-20 bleek bij een controle dat deze

Rosse vleermuis (Nyctalus noctula)

kasten werden gebruikt als overwinteringsplaats.

Er werden onder andere Ruige dwergvleermuizen (Pipistrellus nathusii) gevonden. Er zijn gegevens van deze soort dat ze tot wel 1800km vliegen vanuit Oost-Europa, om hier te komen overwinteren.

Ook werd een Rosse vleermuis gevonden. Dit is een soort die normaal gezien het hele jaar in holle bomen leeft.

Waarnemingen van overwinterende Rosse vleermuizen zijn in België dan ook zeldzaam.

Daarom werd beslist om nog een aantal vleermuiskasten bij te kopen. Met de nodige vertraging door de lock-down werden deze kasten op 19 mei van vorig jaar opgehangen.

In één van de oude kasten werd alvast op 29 mei een zomerkolonie Gewone Grootoorvleermuizen (Plecotus auritus) gevonden.

Van de 7 nieuwe kasten zijn er na enkele maanden reeds 3 regelmatig in gebruik door meerdere soorten vleermuizen. Er is dus duidelijk een tekort aan natuurlijke boomholtes.

Op deze manier helpen wij de vleermuizen en zij helpen ons onder andere met de bestrijding van de Eikenprocessierups, aangezien deze als nachtvlinde een prooi is.

Wordt vervolgd

Tekst en foto's: Dirk Swaenen

10% korting

op alle wandelschoenen van Lowa en Berghen en op de wandelkousen van Bridgedale
op vertoon van uw lidkaart van natuurlandpunt.

FRAMANDI

Schoenen - Lederwaren

Vrijheid 71 & 83, Hoogstraten, 03 314 11 84

Cursussen 2021

Cursus “Nachtvinders”

Motten zijn niet mottig! Als je deze cursus hebt gevolgd, weet je dat nachtvinders echt niet saai zijn!

Wist je dat meer dan 95% van de Belgische vlinders nachtvinders of motten zijn? Van de grotere, goed herkenbare nachtvinders komen er in Vlaanderen meer dan 700 soorten voor!

Wat leer je zoal tijdens deze cursus: Waarom komen zij op licht af? Hoe kan je al die soorten en families uit elkaar houden? Hoe kan je nachtvinders bestuderen in je eigen verschillende
tuin?

Tijdens twee theorie-avonden gaat Wim Veraghtert dieper in op de leefwijze, herkenning en waarnemingsmethoden van nachtvinders. Tijdens de praktijkles (onder voorbehoud van goed weer) trekken we met enkele kenners het veld in om nachtvinders te zoeken. Wie weet je hierna de smaak ook wel te pakken? Dan is er de kans om aan te sluiten bij de werkgroep van Natuurpunt Markvallei, zodat je de rest van het jaar de theorie in de praktijk kunt omzetten. heb
studie

Wanneer?

11/05/2021 van 19u30 tot 22u30 : theorie

18/05/2021 van 19u30 tot 22u30 : theorie

06/06/2021 van 20u00 tot 23u00 : praktijk

De cursus kost € 24,00 voor leden en € 54€ voor niet-leden. Inschrijven doe je (vanaf 15 maart) via deze link: www.natuurpunt.be/agenda/cursus-nachtvinders-wortel-45356

Corona zal bepalend zijn voor het maximaal aantal deelnemers. Snel inschrijven geeft dus zekerheid van je deelname.

Begeleider : Wim Veraghtert en vrijwilligers Natuurpunt Markvallei

In ons Bietutje verschijnen regelmatig bijdrages over erfgoed. Het is onze bedoeling in het najaar te starten met een cursus “Erfgoed en Landschap”. Meer hierover later.

Oplossing van de cryptopuzzel

N	T	R	E	K	T	O	C	H	T	N	Dubbele wandeling of dubbele luchtstroom?
M	I	V	O	O	R					M	bouwmateriaal voor torens
L	E	Z	E	L	S	B	R	U	G	L	Daarmee bereikt Langoor de overkant.
K	T	O	E	N	D	R	A			K	Vroeger, .. gqueens nog niet bestonden.
J	I	B	I	S						J	(x 2)
I	S	N	E	E	U	W	W	I	T	I	winterse vlinder
H	R	O	L	M	O	P	S			H	ronde, zure hond
G	E	R	I	C	A					G	meisje uit Kalinhout
F	V	E	N	U	S	S	C	H	E	F	beschermstuk voor haar schaamstreek
E	I	N	T	R	O	V	E	R	T	E	inleiding door iemand van Eco
D	O	V	E	N	E	T	E	L		D	hardhorig gewas
C	O	E	R	D	E	G	E	L	Y	C	zo solide als ijzerhoudende grond
B	I	M	K	E	R					B	bibberop
A	B	L	O	E	I	W	Y	Z	E	A	bloemenexpert

De Akster is dé natuurbelevingswinkel van het vogelrevalidatiecentrum Zundert.

Gelegen in het natuureducatiecentrum is het de plek waar u allerlei artikelen kunt kopen om de natuur dichterbij huis te halen.

De Akster is dé winkel voor de echte natuurliefhebber. Niet alleen informatieve boeken en voor deskundig advies bent u bij ons aan het juiste adres. Ook hebben we leuke decoratieve cadeautartikelen om bijvoorbeeld de dieren in de tuin een handje te helpen.

Daarnaast heeft het centrum een eigen werkplaats waar onze vrijwilligers vele diverse soorten nestkasten maken. We maken oa kasten voor de kleinere vogels als mezen, boomkruiper en roodborst, maar ook voor de bosuil, torenvalk, kerkuil of steenuil. Onze winkelmedewerkers kunnen u adviseren bij het maken van de keuze.

De opbrengsten van De Akster komen direct ten goede aan ons centrum.

De Akster, uw verrekijker-specialist

Overweegt u de aanschaf van een verrekijker en wilt u goed advies? Maak dan een afspraak met een van de verrekijker-specialisten van onze winkel. Zij adviseren u bij uw aankoop en bieden u verschillende opties zodat u goed kunt vergelijken. We verkopen merken als Swarovski Optik, Bynolyt, Bushnell en Vortex. Een afspraak kunt u maken via 076- 5974165 of via deakster@vrczundert.nl.

AKTIE!

Breng dit Bietutje mee en ontvang bij de aankoop van een nieuwe verrekijker de "Nieuwe Zakgids Vogels" van Peter Hayman of emmer wintervoer cadeau!

Menu voor morgen

mag het eens wat minder vlees zijn?

We kunnen zelf ook iets doen aan de verbetering van onze luchtkwaliteit en versterking van de biodiversiteit! Dat kan bijvoorbeeld door minder vlees te eten. Vegetarisch eten is gezond en beter voor het milieu, want een deel van de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen wordt veroorzaakt door de veehouderij. Bovendien leidt het huidige vleesgebruik tot watertekort en water-, lucht- en grondvervuiling.

Daarom presenteren we graag een vegetarisch receptje om je alvast wat op weg te helpen.

Brochettes van Halloumi

Ingrediënten voor 4 p.

rode ui	1 st.	verse munt	1 plantje
bussel radijsjes	1 st.	verse koriander	4 takjes
kikkererwten	400 gr	look teentjes	2 st.
haloumi kaas (grillkaas)	200 gr.	olijfolie	2 el.
gele paprika	1 st.	Griekse yoghurt	150 gr.
lente uitjes	4 st.	druivenpit olie	2 dl.
citroen	1 st.	peper - cayennepeper - zeezout	

Bereiding

Vorbereiding

Maak eerst de muntolie: dompel de muntblaadjes 5 sec. in kokend water en verfris onmiddellijk in ijswater. Pers de munt goed uit en mix met de olie. Giet het mengsel door een zeef en bewaar in de koelkast.

Verwijder het loof en de wortel van de radijsjes. Spoel de radijsjes grondig in koud water en snij ze dan doormidden.

Snij de gele paprika rondom de steel in grote plakken en snij ze in stukken ter grootte van de radijsjes.

Snij de haloumi kaas eveneens in blokjes ter grootte van de radijsjes.

Steek de paprika, haloumi en radijsjes afwisselend op metalen spiesen en strijk ze in met olijfolie.

Gril

Gril de brochettes op de barbecue en kruid met peper van de molen en een weinig zout (de haloumi kaas is al vrij zout).

Server

Snipper de rode ui en de lente-uitjes fijn en meng ze onder de kikkererwten. Pers er de knoflookteentjes bij, besprenkel met citroensap, extra vierge olijfolie en kruid met peper en zout. Snipper de koriander en de munt fijn en meng dit net voor het serveren onder de salade.

Rasp wat citroenschil bij de yoghurt en kruid met peper en zout, druppel de muntolie over de yoghurtdip en serveer bij de brochettes.

Tip: Bij verse radijsjes met mooi loof kan je ook de jonge blaadjes van het radijsloof mee onder de kikkererwtensalade verwerken. Ze geven een fijne, pittige smaak!

Bron: njam.tv

Vrijheid 119, 2320 Hoogstraten

+32 3 314 52 99

info@optiekdominiek.be

WIJ KIJKEN VOORUIT

Adidas, Anne et Valentin, Binôme, Blac, Carrera, Chanel, Céline, Dior, Dolce & Gabbana, Etnia Barcelona, Face à Face, Götti, Henau, Hoet Cabrio, Hoet Couture, Hoffmann, Jimmy Choo, Kuboraum, Laurence D'ARI, Lindberg, Marc Jacobs, Masunaga, Miraflex, Moncler, Natan, Oakley, Odette Lunettes, Orgreen, Prada, Ralph Lauren, Ray-Ban, Red, Roberto Cavalli, Savile Row, Serengeti, Tartine et Chocolat, Tavat, Tom Ford, Very French Gangsters, Vingino, WEB.

Openingsuren: Maandag t/m vrijdag: 9u00 - 12u30 en 13u30 - 18u00 - Zaterdag 9u00 - 17u30 - Zondag Gesloten

ALTIJD OPEN OP WWW.OPTIEKDOMINIEK.BE

1 ACCU voor al uw machines STIHL®

Vanaf € 129,-

TUINMACHINES STOFFELS

Minderhoutdorp 4
2322 Minderhout - 03 314 41 15
www.tuinmachinesstoffels.be

Activiteiten

Gezien de onzekerheid rond de maatregelen die de volgende maanden zullen gelden, raden we telkens aan de activiteitenpagina op onze website te raadplegen om te controleren of de activiteit kan doorgaan.

17.04

Cursus natuurbeheer

Praktijk Lovenhoek

Te bepalen - 09.00u

18.04

Fotowerkgroep naar de Bonte Klepper

De fotowerkgroep van Natuurpunt Markvallei organiseert op deze zondag een foto-uitstap naar de Bonte Klepper in Rijkevorsel. De foto-uitstappen zijn telkens bedoeld om de deelnemers de kans te bieden van mekaar te leren. De leden van de fotowerkgroep zoeken in het natuurgebied naar mooie foto-objecten en proberen deze op een zo goed en zo mooi mogelijke manier in beeld te brengen. Uiteraard breng je best je fototoestel mee, maar deelnemen is in ieder geval gratis.

Geannuleerd

24.04

Welkom in Hoogstraten - Erfgoed

"Welkom in Hoogstraten" geeft het startschot voor de opening van het toeristisch seizoen. Natuurpunt Markvallei organiseert in samenwerking met Stad Hoogstraten op zaterdag 24 april een erfgoedwandeling. In Wortel kolonie laten de natuurgidsen van Natuurpunt Markvallei je dit typisch cultuurlandschap beleven. Deze natuur is ontworpen door mensen en groeide uit tot een prachtig erfgoedverhaal. Je kan op verschillende momenten vertrekken in je eigen bubbel. Onderweg krijg je boeiende verhalen te horen alsof ze recht uit de vervlogen tijden komen.

Vertrek - Starten kan tussen 13u en 15u aan Bezoekerscentrum De Klappekster

25.04

Cursus natuurbeheer

Praktijk Ekstergoor / Duivelskuil

Te bepalen - 09.00u

25.04

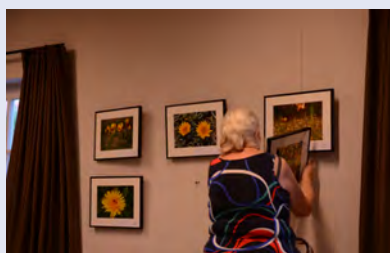
Welkom in Hoogstraten - Op stap met Zjefke de Zwerver

"Welkom in Hoogstraten" geeft het startschot voor de opening van het toeristisch seizoen. Natuurpunt Markvallei organiseert daarom in samenwerking met de Stad Hoogstraten opnieuw onze succesvolle activiteit "Op stap met Zjefke de zwerver". Een natuurbelevingswandeling in Wortel Kolonie in het teken van de landlopers. Met een zelfgemaakte knapzak ga je op stap in je eigen bubbel langs allerlei activiteiten waar je wilde dingen kan doen in de natuur. In een boom klauteren, met je blote voeten door de modder, over een gracht springen, zaadbommen maken ... je kan het niet gekker bedenken. Vooral kinderen jonger dan tien jaar zullen hun hartje kunnen ophalen in de natuur. Zjefke zelf zal ook van de partij zijn!

Vertrek - Starten kan tussen 13u aan Bezoekerscentrum De Klappekster

Fototentoonstelling

Het Merkske

In Bezoekerscentrum De Klapenster stelt de fotowerkgroep elke drie maanden een andere fototentoonstelling voor aan de bezoekers. Tijdens de tentoonstelling van 'aan rechtheid het lak' zullen er ook andere foto's van het Merkske getoond worden.

Maar iedereen kan deelnemen aan onze tentoonstellingen. In de **volgende tentoonstelling** van juli tot en met september tonen we **foto's van (het leven in) poelen en vennen in de Markvallei**. Iedereen die een mooie foto rond dit thema heeft, en deze graag tentoongesteld ziet, mag deze in hoge resolutie (dus

liefst via we-transfer of gelijkaardig medium) voor 20 juni 2021 doorsturen naar wimverschraegen@hotmail.com.

Vroege Vogel wandeling - met ontbijt?

02.05

Natuurpunt Markvallei organiseert al lang een vroege vogelwandeling in de vallei van het Merkske. De traditie wil dat onder normale omstandigheden van de gelegenheid gebruik gemaakt wordt om nadien te genieten van een heerlijk ontbijt in Bezoekerscentrum De Klapenster. Natuurlijk is het ontbijt niet verplicht en mag je ook gratis deelnemen aan de wandeling. In de vroege ochtend trekken we er op uit om te kunnen genieten van het gezang van de vogels. Bijzondere aandacht is er voor de zingende nachtegallen in de vallei van het Merkske.

Nadien is er mogelijks een ontbijt als het toegelaten is. Kinderen betalen 5 euro, volwassenen 8 euro.

Vertrek: 06u aan BC De Klapenster, Kolonie 41, Wortel

Het ontbijt wordt geserveerd vanaf 9 uur.

Inschrijven via vroegevogelwandeling@gmail.com voor 26 april

08.05

Cursus natuurbeheer

Praktijk Ekstergoor / Duivelskuil

Te bepalen - 09.00u

09.05

Taal in het bos - Lente

Natuurpunt Markvallei organiseert een winterwandeling in het kader van "Taal in het Bos". Kom mee genieten van de warme kleuren en proeven van het lekkers: het is winter! Vind je Nederlands nog een beetje moeilijk? Of wil je gewoon een leuke wandeling maken in een kleine groep? Dan is deze korte wandeling iets voor jou! Met uitleg in duidelijke taal en veel beeldmateriaal. Taal in het Bos organiseert de winterwandeling samen met Natuurpunt Markvallei.

Onder voorbehoud

vertrek: 14u aan BC De Klapenster, Kolonie 41, Wortel

11.05

Cursus Nachtulinders

Theorie-les 1

Online - 19.30u

16.05

Koloniewandeling

Elke derde zondag van de maand organiseert Natuurpunt Markvallei een gratis gegidste wandeling in Wortel Kolonie. Op deze manier wil de natuurvereniging geïnteresseerden kennis laten maken met de rijke geschiedenis van het beschermde landschap en met de hier volop aanwezige natuur. Zondag 16 mei staat een natuurgids van Natuurpunt Markvallei klaar om een groep mee op sleeptouw te nemen.

Onder voorbehoud

Vertrek: 14u aan BC De Klapenster, Kolonie 41, Wortel

18.05	Cursus Nachtulinders Theorie-les 2	Online - 19.30u
21.05	Foto-café: Meerluik Tijdens de fotocafés ligt de focus niet alleen op de fotografie, maar ook op gezelligheid. Iedereen is welkom. Je brengt enkel door je zelf genomen foto's mee. Die worden, onder het nuttigen van een drankje, onder elkaar besproken. Op die manier leer je veel bij over sluitertijden, diafragma-openingen, brandpuntafstanden, composities, ... Het thema is deze keer 'meerluik'. Vijf foto's over dit thema en vijf andere natuurfoto's mogen worden doorgestuurd naar verschraegen.wim@telenet.be of meegebracht op een stick.	Onder voorbehoud online Aanvang: 20u aan BC De Klapekster, Kolonie 41, Wortel
22.05	Cursus Natuurbeheer Praktijk : Aschputten	Te bepalen - 13.00u
29.05	Cursus Vogels : heidevogels Excursie (uitgestelde datum)	Vertrek: nog te bepalen
29.05	Cursus Natuurbeheer Praktijk : Wortel Kolonie	Te bepalen - 13.00u
05.06	Cursus Natuurbeheer Den Rooy	Online - 13.00u
05.06	Cursus Nachtulinders Praktijk in Den Rooy	Parking Den Rooy - 21.00u
06.06	Cursus Vogels : Ardennen Excursie (uitgestelde datum)	Vertrek: nog te bepalen
06.06	Themawandeling - Erbrandtfort / Vleermuizen Natuurpunt Markvallei stelt een ontdekkingswandeling en -bezoek voor aan het Fort Erbrandt te Kapellen. Onder leiding van 1 of enkele gidsen bezoeken we het fort dat nu dienst doet als vleermuizenhotel en leren we ook over de geschiedenis van dit fort. Dit fort en het bijbehorende domein worden nu beheerd door Natuurpunt Antwerpen Noord en Kempen. Het bezoek duurt zo'n 2 uur. Nadien maken we nog een wandeling door het domein.	Bijeenkomst om 13.45 aan de Oude Galgenstraat 11 te 2950 Kapellen. Inschrijven via jefdemaeyer1957@gmail.com noodzakelijk, voor 25/5/2021 Kostprijs 3 euro per persoon.

Fotowerkgroep excursie rond Wortel Kolonie

20.06

De fotowerkgroep van Natuurpunt Markvallei organiseert op deze zondag een foto-uitstap in Wortel-Kolonie. De foto-uitstappen zijn telkens bedoeld om de deelnemers de kans te bieden van mekaar te leren. De leden van de fotowerkgroep zoeken in het natuurgebied naar mooie foto-objecten en proberen deze op een zo goed en zo mooi mogelijke manier in beeld te brengen. Uiteraard breng je best je fototoestel mee, maar deelnemen is in ieder geval gratis.

Vertrek: 07u aan BC De Klapenster

Koloniewandeling

20.06

Elke derde zondag van de maand organiseert Natuurpunt Markvallei een gratis gegidste wandeling in Wortel Kolonie. Op deze manier wil de natuurvereniging geïnteresseerden kennis laten maken met de rijke geschiedenis van het beschermde landschap en met de hier volop aanwezige natuur.

Vertrek: 14u aan BC De Klapenster, Kolonie 41, Wortel

26.06

27.06

Den Rooye Lantaarn gaat de uitdaging aan!

De Gemeentelijke Basisschool van Hoogstraten doet het weer. De school vaardigt 2 (twee!) teams af om deel te nemen aan "Expeditie Natuurpunt". Den Rooye Lantaarn brandt weer!

"Wij zijn 10 leerkrachten van de Gemeentelijke Basisschool in Hoogstraten. Dat we natuur en bewegen belangrijk vinden, moeten we jullie vast niet vertellen. Zeven leerkrachten, in twee ploegen, gaan de uitdaging aan om mee te doen aan de 260 km lange fietstocht van Expeditie Natuurpunt. Met deze sportieve prestatie willen we 1500 euro (en liefst veel meer) inzamelen om de natuur in de buurt te beschermen."

We zien nu dat natuur zeer belangrijk is. Ook in De Rooy staat de parking vol en zijn er zeer veel wandelaars en rustzoekers. Daarom fietsen we dit jaar voor natuurgebied Den Rooy.

Ga naar de website van Expeditie Natuurpunt, steun onze twee ploegen Den Rooye Lantaarn 1 en 2, steun Den Rooy en de natuur in onze regio."

Of scan deze qr-codes in en stort je bijdrage!

1 ◀ Den Rooye Lantaarn ▶ 2

Maandagploeg

Vogelcursus

Maandagploeg

Afval bubbelen

Wandelen, natuurbeheer, genieten,...

Vogelcursus

Afval bubbelen

OPROEP

Leuke foto's van activiteiten in onze afdeling mogen doorgestuurd worden naar verschraegen.wim@telenet.be.

Foto's verschijnen op zowel onze site als op de facebookpagina van Natuurpunt Markvallei. En misschien ook in deze overzichtsrubriek!

ESSEN

Spijker 79
2910 ESSEN

T 03 667 71 71 - F 03 667 74 09

Ma - Vr: 8u30 - 18u
Zat: 9u30 - 17u
Zon: 10u - 13u

700 verschillende bieren in assortiment.
Zeer ruim gamma wijnen, aperitieven,
likeuren en geestrijke dranken.

KALMTHOUT

Kapellensteenweg 113
2950 KALMTHOUT

T 03 666 80 05 - F 03 666 30 18

Di - Vr: 9u - 12u en 13u30 - 18u
Zat: 9u - 17u
Zondag en maandag gesloten

Zeer mooi gamma wijnen,
likeuren en geestrijke dranken.
Gespecialiseerd in luxe cadeaumanden
en relatiegeschenken.

essen@decaigny.com - www.decaigny.com

Vrienden van de natuur

onderwater
kokerleven
opgegeven
heldhaftig
dans
vlieg
vier
vlieg
één
dag
vlieg

Koen Verschueren

meer

Energie

voor onze

toekomst!

www.ebem.be

Industrieweg 3-5 • B-2330 Merksplas ☙ tel 014 43 10 31
fax 014 43 10 32 ☙ info@ebem.be